

VOORWOORD

Als voorbereiding op het schrijven van dit boek heb ik een aantal shows van André Rieu en zijn Johan Strauss Orkest bekeken. Op televisie en YouTube, want een liveconcert zat er helaas niet in – Rieu is het grootste deel van het jaar op tournee in het buitenland.

Wat ik zag en hoorde, vervulde me met gemengde gevoelens. Ik was zwaar onder de indruk van de grootsheid van zijn shows en vooral van de perfectie ervan; werkelijk elk element is tot in detail uitgedacht en wordt perfect uitgevoerd. Die jurken, die lichtshow, die videoschermen! En dan die immense decors! Ongelofelijk gewoon.

Ook viel mij het onvervalste plezier op waarmee Rieu zijn show brengt. Niet alleen hijzelf straalt voortdurend uit dat hij er ontzettend veel zin in heeft, ook de leden van zijn orkest hebben er zichtbaar lol in. Om over het publiek maar te zwijgen: dat verandert binnen een paar minuten in één

grote, feestende massa. Dansende echtparen, uit volle borst meezingende groepen, soms een traantje bij een gevoelige passage.

Er kan geen twijfel over bestaan dat het plezier van Rieu, zijn orkest en het publiek echt is. Prachtig om naar te kijken – je moet wel van staal zijn om daar niet vanzelf ook vrolijk van te worden.

Maar na een aantal shows bespeurde ik bij mezelf ook enige irritatie. Niet alleen begon die eeuwige driekwartsmaat van de wals (pom-pompom, pom-pompom) me een beetje tegen te staan, maar ook die tot in het oneindige doorgevoerde perfectie stoorde me steeds meer. Perfectie is iets prachtigs, maar wordt uiteindelijk behoorlijk saai. Zeker als het om muziek gaat, mag het van mij af en toe best een beetje schuren.

Ook de dwingendheid van de Rieu-shows, het opgelegde pandoer ervan, riep bij mij in toenemende mate ergernis op. Niks mis met plezier maken natuurlijk, maar gaandeweg kreeg ik in de

gaten dat André Rieu vooral een goed geoliede pleziermachine is, die zijn product volgens een vaste formule en met veel zacht, maar niet minder dwingend, geweld over de menigte uitstort.

'Ik zou het iedereen die met zijn verleden worstelt aanraden om in therapie te gaan. Anders sleep je je hele leven de woede en spijt met je mee.'

Er is geen ontkomen aan en je kunt je er alleen maar aan overgeven en door laten meeslepen. Dan zul je ongetwijfeld een memorabele avond beleven die in alles voldoet aan je verwachtingen. Maar ruimte voor spontaniteit, verrassingen, individuele beleving of contemplatie, waar het bij muziek toch óók om gaat, biedt de Rieu-show niet.

Rieus muziek en zijn shows kunnen mij niet bijzonder bekoren. Daarvoor is het me allemaal net even

te bedacht en gelikt. Maar dat neemt niet weg dat ik, naarmate ik me meer in hem verdiepte, een enorm respect voor hem heb gekregen.

André Rieus grote prestatie is dat hij in de Weense wals – een ondergeschoven kindje in de traditionele klassieke-muziekwereld – een niche heeft gevonden en die met visie, doorzettingsvermogen, vernuft, geloof in eigen kunnen en een perfect gevoel voor publiciteit heeft doorontwikkeld tot een product waarmee hij de wereld heeft veroverd.

Rieu en zijn Johan Strauss Orkest leveren een tot in de volmaaktheid uitgevoerde ervaring voor een groot en op het gebied van klassieke muziek niet al te kritisch en deskundig publiek. Daarmee heeft hij vanuit het niets een internationaal miljoenenbedrijf opgebouwd. Dat maakt hem, meer nog dan de uitstekende violist en ras-entertainer die hij óók is, bovenal een groot ondernemer en eminent zakenman. De violist, showman en ondernemer André

Rieu is iemand van wie we veel kunnen leren. Petje af!

Johan Nebbeling

LES

1

DURF TE DROMEN EN DROOM GROOTS

Durf te dromen en droom groots. Maar hou het niet bij dromen. Alleen als je je dromen in daden omzet kun je bereiken wat je voor ogen hebt. Maak je dromen waar door er met niet-aflatende volharding aan te werken, ook al duurt het jaren voor het succes zich aandient. Geloof in jezelf, ook als anderen het niet doen, en stel jezelf grenzeloze ambities.

Geen house maar Strauss

Veel dj's vinden het maar niks, klassieke muziek op een popzender. Sommige radiomakers doen er lacherig over en maken grappig bedoelde opmerkingen als ze het nummer aankondigen. Dat ze het toch draaien, is vooral te danken aan de vasthoudendheid van platenplugger Henk-Jan Smits, die jaren later furore zal maken als kritisch jurylid van de succesvolle talentenjacht Idols. Net als zijn baas bij platenmaatschappij Phonogram, Herman van der Zwam, gelóóft hij in het nummer.

Want dat inderdaad wat melige walsje zonder veel dynamiek zet zich, als je het eenmaal hebt gehoord, vast in je hoofd en laat zich daar niet meer uit verjagen. Het heeft, zoals zal blijken en mits actief geplugd, een enorme hitpotentie. Misschien nog wel meer dan die andere klassieke bewerking die twintig jaar eerder de wereld heeft veroverd: Mozarts Symfonie nr. 40 in de losse uitvoering van de Argentijns-Spaanse orkestleider Waldos de los Rios, die in 1971 tien weken in de hitparade stond.

Vanaf augustus 1994 schalt uit talloze radioluidsprekers – radio is nog hét muziekmedium – de bijna vergeten Tweede Wals uit de Suite voor Variétéorkest van de bijna vergeten Russische componist Dmitri Sjostakovitsj, in een stijl die de vertolker diens wereldfaam zal brengen: vrolijk, lichtvoetig en – om aan de smaak van het grote publiek tegemoet te komen – lekker uptempo. Het succes van zijn voor het gemak tot ‘The Second Waltz’

(zoals vaker een uitstekend idee van zijn vrouw Marjorie) omgedoopte single betekent voor de Limburgse violist en orkestleider André Rieu diens nationale en later internationale doorbraak.

'The Second Waltz' staat dertig weken achtereen in de Mega Top 50. Een absoluut record voor een klassiek nummer, maar net geen geheel record van 1995, want verslagen door Marco Borsato's liedje 'Dromen zijn bedrog', dat 34 weken Mega Top 50 noteert. Hoe dan ook geeft de door Rieus oudste zoon Marc bedachte leus 'Geen house, maar Strauss', door de maestro gretig geciteerd, aardig weer hoe opmerkelijk het succes van 'The Second Waltz' is, een klassiek nummer tussen de pophits.

Bovendien brengt Rieu met zijn Johann Strauss Orkest kort daarna het album Strauss & Co uit, dat negentien weken op de eerste plaats staat in de Album Top 100 en daarmee het best verkochte album van 1995 is – ook weer een record en goed voor zeven keer platina.

Maar Rieus finest moment van het successeizoen 1994/1995 is toch zijn optreden op 19 april 1995 in het Olympisch Station in Amsterdam, in de rust van de Champions Leaguewedstrijd Ajax-Bayern München. Playbackend speelt hij op de middenstip 'The Second Waltz' voor een publiek dat – mede door de 3-1 voorsprong van de thuisclub op de aartsrivaal – toch al in een euforische stemming verkeert en compleet uit zijn dak gaat. Rieu is een ware sensatie.

Dat optreden is een slimme zet en tekenend voor het onwaarschijnlijke gevoel voor publiciteit en het zakelijke vernuft van de violist: hij koopt er de commerciële tijd van de rust voor. Een fikse uitgave, maar Rieu beseft dat daardoor behalve de veertigduizend toeschouwers in het station ook vijf miljoen andere Nederlanders voor de tv zijn optreden zien en zijn naam leren kennen. Het werkt: in één klap is André Rieu een bekende Nederlander, wiens naam op ieders lippen ligt.

Eindelijk werpt zijn jarenlange zwoegen, zijn niet-aflatende pogingen om het in 'Hilversum' te maken, de vernederende tochten langs arrogante platenbonzen, niet-begrijpende tv-bobo's en afhoudende theaterdirecteuren vruchten af. Eindelijk erkenning, eindelijk succes, eindelijk geen geldzorgen meer. Rieu kan ten langen leste een lange neus trekken naar degenen die hem al die jaren niet hebben zien staan, die zijn muziek – de wals – als 'oubollig' en achterhaald hebben weggezet.

Het grote succes van 'The Second Waltz' is de eerste stap naar de sterrenstatus die André Rieu binnen enkele jaren wereldwijd zal verwerven. Het ligt ook aan de wieg van het miljoenenbedrijf dat hij de komende jaren eigenhandig, altijd samen met zijn jeugdliefde en echtgenote Marjorie, uit de grond stampt. En het leert hem een paar belangrijke lessen die hem in de rest van zijn carrière goed van pas komen.

Groot, groter, groots

André Rieu wil, heeft hij zich eens laten ontvallen, graag met zijn Johann Strauss Orkest als eerste muzikant een concert op de maan geven. Ook een concert op de Noordpool staat op zijn bucketlist. Grootspraak? Niet helemaal. Hoewel het uitermate onwaarschijnlijk is dat een concert op de maan er ooit van komt, van een optreden op de Noordpool van André Rieu en zijn JSO moeten we niet gek opkijken. Zoiets 'onmogelijks' neerzetten past helemaal in het straatje van de Limburger. Zijn ambities laten zich het best omschrijven als groot, groter, grootst. No limits, durf te dromen en als je dan toch droomt: doe het groots!

Maar dromen zijn doorgaans bedrog en dromers blijven dromers als ze hun dromen niet omzetten in daden. En dat is het verschil tussen al die andere dromers en André Rieu. Rieu beseft als geen ander dat je er met dromen alleen niet komt. Dromen

krijgen alleen betekenis als je ze waarmaakt. En dat doet Rieu, met een tomeloze, niet-aflatende energie en ambitie. Niet alle, maar wel veel van zijn allergrootste dromen komen uit.

Rieu heeft altijd gedroomd van volle zalen, een miljoenenpubliek, indrukwekkende concerten. Die droom heeft hij als geen ander waargemaakt. Zijn concerten zijn spektakelstukken zonder weerga, evenementen die niet alleen het gehoor van zijn publiek prikkelen, maar al hun zintuigen.

Stel je een immense concertzaal voor tot de nok gevuld met zesduizend mensen. Of een openluchtconcert op het Maastrichtse Vrijthof met tienduizend bezoekers. Niet groot genoeg? Een voetbalstation dan, met een publiek van dertig of veertigduizend?

Er klinkt geroezemoes, de mensen staren in gespannen verwachting naar het podium dat zijn gelijke niet kent: een replica van het Weense Schloss Schönbrunn, bekend van 'filmkeizerin' Sissy. Het is

DENKEN ALS

ANDRÉ RIEU

André Rieu is één van 's werelds best verkopende artiesten. Met de walsen van Johann Strauss verkocht hij miljoenen albums en honderdduizenden concertkaarten. Rieu is dan ook niet alleen een succesvolle muzikant, maar ook een ervaren ondernemer die alles net even anders doet. Wat kunnen we van hem leren?

Johan Nebbeling is gefascineerd door André Rieu. Hoe kan een artiest met een orkest dat klassieke muziek speelt de hele wereld veroveren? In dit boek ontleedt Nebbeling de muzikant en de ondernemer.

Hoe doen ze dat toch, de zakelijke genieën over wie we het ene na het andere succes horen? Lees het in de serie *Topondernemers*, waarin de successen (en de mislukkingen) van bekende Nederlandse en buitenlandse ondernemers worden ontrafeld.

HAYSTACK

